

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะผสมผสานโดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2535-2545) โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ อี ดี เอฟ อาร์ (EDFR:Ethnographic Delphi Futures Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งมีความสัมพันธ์ดังนี้ คือ กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการและ/หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นศูนย์กีฬา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนเทพศิรินทร์ สุรศักดิ์มนตรี สามเสนวิทยาลัย สวนกุหลาบวิทยาลัย สาราวิทยา ภปร.ราชวิทยาลัย โยธินปุระ ศึกษานารี วัดสุทธิวราราม เตรียมอุดมศึกษา เตรียมอุดมพัฒนาการ บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์) หอวัง สตรีวิทยา และสตรีวิทยา 2 จำนวน 15 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ ครู-อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับศูนย์กีฬาโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 15 คน และกลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ ผู้ที่มีบทบาททางด้านพลศึกษา และกีฬาในปัจจุบันจาก กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมสามัญศึกษา และสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางด้านพลศึกษาและกีฬา ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 15 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มจำนวน 45 คน(รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบ อี ดี เอฟ อาร์ (EDFR : Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และจากการพูดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากผู้ที่มีบทบาททางด้านพลศึกษาและกีฬาแล้วสรุปเป็นกรอบเพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ถึงแนวทางการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2535-2545) ของศูนย์กีฬาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่และการดำเนินงาน ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับด้าน การส่งเสริมกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา (การทดสอบสมรรถภาพ จิตวิทยาการกีฬา, เวชศาสตร์การกีฬา, โภชนาการ) การติดตามผล และประเมินผล การบริการ และสวัสดิการด้านต่าง ๆ การบริหารงานทั่วไป ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับด้าน ตัวนักกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้ดูแลนักกีฬา วิชาการ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน งบประมาณ อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกซ้อม-แข่งขัน และด้านอื่น ๆ รวมทั้งการร่วมมือดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องทางด้านพลศึกษา และกีฬา ได้แก่ กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สโมสร-สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย สถาบันที่ผลิตบุคลากรทางด้าน พลศึกษา และกีฬา ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ สามารถที่จะเพิ่มเติมความคิดเห็นนอกเหนือจากกรอบที่กำหนดไว้ก็ได้

แบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบแรก ด้วยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และสัมภาษณ์ แยกประเด็นเพื่อทำเป็นแบบสอบถามในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่าในแต่ละด้านได้แก่ วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่และการดำเนินงาน การบริหารงานทั่วไป การร่วมมือดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ

แบบสอบถามที่ใช้ในรอบ 2 นี้ แบ่งการตอบของแต่ละข้อออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แนวทางที่เป็นไปได้ภายใน ปี พ.ศ.2545 ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง	แนวทางการจัดนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้	มากที่สุด
4 หมายถึง	แนวทางการจัดนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้	มาก
3 หมายถึง	แนวทางการจัดนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้	ปานกลาง
2 หมายถึง	แนวทางการจัดนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้	น้อย
1 หมายถึง	แนวทางการจัดนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ประเภทอนาคตภาพ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1 อนาคตภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง แนวทางนั้นเกิดขึ้นจริงภายในปี พ.ศ. 2545 แนวทางนั้นจะเป็นสิ่งที่ติดต่อศูนย์กีฬาโรงเรียน ตามแนวความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
- 2 อนาคตภาพที่ไม่พึงประสงค์ หมายถึง ถ้าแนวทางนั้นเกิดขึ้นจริงภายใน ปี พ.ศ. 2545 แนวทางนั้นจะเป็นสิ่งที่ไม่ติดต่อศูนย์กีฬาโรงเรียนตามแนวความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

คุณภาพของแบบสอบถาม

คุณภาพของแบบสอบถามได้มาโดย

1 เมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีการสรุป ซึ่งจะสรุปจากการสัมภาษณ์ ในแต่ละหัวข้อให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก้ไขการสรุปนั้นจนเป็นที่พอใจ ในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้บันทึกเทปคำให้สัมภาษณ์ทั้งหมดแล้วนำมาเขียนเป็นรายงานการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ คำให้สัมภาษณ์ร่วมกัน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาจำแนกและจัดกลุ่ม เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามรวบรวมเนื้อความที่ใกล้เคียงกันไว้ในข้อเดียวกัน โดยพยายามคงความหมายเดิมของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ และหาค่าความถี่ ของแต่ละแนวทาง

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำไปให้ ดร.จุมพล ชูภักทวิวัฒน์ อาจารย์ประจำภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยด้วย เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ ซี ดี เอฟ อาร์

(EDFR : Ethnographic Delphi Futures Reserach) ได้พิจารณาความถูกต้องตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษาสื่อความเข้าใจจากนั้นจึงนำมาแก้ไขปรับปรุง

ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในรอบที่ 3 มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในรอบที่ 2 แต่จะประกอบไปด้วยแนวทางที่เป็นไปได้ในระดั้มากคือ มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ผนวกกับแนวทางบางข้อที่ผู้วิจัยได้เพิ่มเข้าไปใหม่ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญบางท่าน

แบบสอบถามในรอบที่ 3 แบ่งการตอบในแต่ละข้อออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แนวทางที่จะเป็นไปได้ภายในปี พ.ศ.2545 เป็นแบบมาตราส่วน

ประเมินค่า 5 ระดับ เช่นเดียวกับแบบสอบถามในรอบที่ 2

ส่วนที่ 2 ประเภทอนาคตภาพแบ่งเป็น 2 ลักษณะเช่นเดียวกับแบบสอบถามรอบที่ 2

ส่วนที่ 3 เหตุผลในกรณีที่คำตอบในรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นแตกต่างไปจากกลุ่มก็ขอให้แสดงเหตุผล ในการให้ความคิดเห็นนั้นด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัย ได้แสดงตำแหน่ง มัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและตำแหน่งคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแนวทางแต่ละข้อ เพื่อให้เป็นข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญใช้ประกอบในการตัดสินใจ ก่อนทำการตอบแบบสอบถามในรอบนี้ ยกเว้นแนวทางบางข้อที่เพิ่มเข้าไปใหม่จะไม่แสดงไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ การเก็บข้อมูลในรอบที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้เชี่ยวชาญ และไปติดต่อด้วยตนเองกับผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 45 คน อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัยที่ต้องการเก็บข้อมูล 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการสัมภาษณ์ขั้นตอนที่ 2,3 เป็นการนำแบบสอบถามที่ได้ จากการสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญกรอกข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าในรอบที่ 2 แล้วส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญกรอกข้อมูลอีกครั้ง รวมระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 ประมาณ 2 สัปดาห์ เมื่อรับแบบสอบถามในรอบที่ 2

กลับคืน ก็นำมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำมาคัดเลือกเฉพาะแนวทางที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในรอบที่ 3 แล้วส่งแบบสอบถามในรอบนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบอีกครั้ง เพื่อเป็นการกลั่นกรองความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญเอง มีผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามในรอบนี้จำนวน 44 คน จากแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 45 ชุด รวมระยะเวลาในการดำเนินการ และเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 3 เดือน (วันที่ 27 พฤศจิกายน 2535 ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2535)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์ เป็นรายข้อ แล้วเลือกแนวทางที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในรอบที่ 3 แล้วนำคำตอบ ในแบบสอบถามรอบที่ 3 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยม กับมัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ สำหรับการแปลผล แต่ละข้อผู้วิจัยได้กำหนด เกณฑ์ ไว้ดังนี้

มัธยฐาน

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแนวทางนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ **มากที่สุด**

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแนวทางนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ **มาก**

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแนวทางนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ **ปานกลาง**

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแนวทางนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ **น้อย**

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแนวทางนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ **น้อยที่สุด**

พิสัยระหว่างควอไทล์

ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับ ควอไทล์ที่ 3 ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่คำนวณได้ของแนวทางใดมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวทางนั้นสอดคล้องกัน ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวทางนั้นไม่สอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ จุมพล ชูภักทวิชวิน (2529) ที่ว่าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 1.50 เป็นค่าที่นิยมทำกันโดยทั่วไปจากสเกล 5 ระดับ เราสามารถกำหนดได้มากกว่า เช่น 2.00 แต่ความน่าเชื่อถือจะลดลงเพราะค่ายิ่งมากแนวความคิดเห็นก็จะกระจายคือจะไม่สอดคล้องกัน ขณะเดียวกัน ถ้ากำหนดค่าแคบลงแนวทางก็จะต้องสอดคล้องกันมากขึ้น

ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน

การตีความหมาย ผู้วิจัยกำหนดว่า ถ้าค่าของความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยม กับ มัธยฐานมีค่าไม่เกิน 1.00 จะถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อข้อความนั้นมีความเห็นด้วย ต่อแนวความคิดเห็นมากที่สุด (จุมพล ชูภักทวิชวิน, 2529)

การพิจารณาความสอดคล้อง

ข้อใดที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50 และค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยม และมัธยฐานไม่เกิน 1.00 ข้อความนั้นมีความ สอดคล้องกัน ในกรณีข้อความใดมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 แต่ค่าความแตกต่างระหว่าง ฐานนิยม กับ มัธยฐานเกิน 1.00 จะถือว่าข้อความนั้น ไม่มีความสอดคล้อง (จุมพล ชูภักทวิชวิน, 2529)

การพิจารณาทิศทางของแนวทาง

การกำหนดว่าแนวทางไหนเป็นอนาคต ที่พึงประสงค์ หรือ ไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ไว้ ดังนี้ คือ แนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นสอดคล้องกันว่าเป็นอนาคตภาพ ที่พึงประสงค์ แสดงว่า แนวทางนั้นเป็นอนาคตภาพ ที่พึงประสงค์ แนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นสอดคล้องกัน ว่าเป็นอนาคตภาพ ที่ไม่พึงประสงค์ แสดงว่าแนวทางนั้นเป็นอนาคตภาพที่ ไม่พึงประสงค์ แนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญน้อยกว่าร้อยละ 80 เห็นว่าเป็นอนาคตภาพ ที่พึงประสงค์ หรืออนาคตภาพที่ ไม่พึงประสงค์ แสดงว่า แนวทางนั้นผู้เชี่ยวชาญมีความเห็น ไม่สอดคล้องกัน จะไม่สรุปว่าเป็นอนาคตภาพทางใด